

YTTRANDE, 2018-08-13

Diarienum: M2018/00903/Ke

Miljö- och energidepartementet
Registrator

Kopia: Kemikalieenheten, Jerker Forsell

Ang.: Remiss gällande Kemikalieinspektionens redovisning ”Mikroplast i kosmetiska produkter och andra kemiska produkter - rapport från ett regeringsuppdrag”

Kemisk-tekniska företagen, KTF, delger synpunkter på Kemikalieinspektionens rapport nedan.

Sammanfattning

- KTF anser att miljö- och hälsoriskbedömning alltid bör föregå förslag om begränsningar istället för att tonvikten läggs vid allmän försiktighet och politisk ambition.
- Vi anser att bedömningar av miljö- och hälsorisker ska göras gemensamt på EU-nivå, att fokus ska ligga på material- eller produktområden som vetenskapligt bedömts innebära problem.
- KTF tillstyrker därför Kemikalieinspektionens huvudsakliga förslag att inte ytterligare begränsa mikroplaster i kosmetiska och kemiska produkter på nationell nivå.

Argument till stöd för att inte ytterligare begränsa mikroplaster på nationell nivå

Följande argument stödjer KTF:s och Kemikalieinspektionens bedömning:

- De produkter som marknadsförs i Sverige, inom de branscher som KTF representerar, bidrar till en **mycket liten andel** av den akvatiska miljöns exponering för mikroplast enligt aktuell kunskap.
- Branscher under KTF har redan idag genom **självreglerande åtgärder** genomfört omfattande omformuleringar vilka innebär att naturligt förekommande, likvärdiga material nu används istället. Användningen av innehållsämnen av plastmaterial har därmed minskat drastiskt.
- EU-fördragets hörnsten - **fri rörlighet** av varor (och tjänster) - bör försvaras. Nationella regler om begränsningar innebär alltid att den fria rörligheten av varor hindras.
- Produktformuleringen av kosmetiska och kemiska produkter är inte präglad av lokala hänsynstaganden, utan styrs i hög grad av både innovationsmöjligheter som inkluderar produkters miljömässiga prestanda och villkor enligt EU:s regelverk.

- Nationella miljöreglerande åtgärder i Sverige kan endast motiveras om den svenska akvatiska miljön är signifikant mer utsatt än den är generellt inom EU, men ett sådant antagande saknar vetenskapligt stöd.
- Ytterligare nationella begränsningar riskerar att hindra konsumenten från att använda nya, innovativa produkter med bättre prestanda. Kostnaden för att omformulera produkter specifikt för den svenska marknaden kan rimligen inte anses vara motiverad, det vill säga att funktionella produkter utan påvisad risk tas bort utan att kunna ersättas.
- Arbetet med att utreda behovet av att begränsa mikroplast i kosmetiska och kemiska produkter bör relateras till total exponering där även andra källor inkluderats. Behovet av begränsning bör alltså relateras till egenskaper hos materialen, inte enbart till produktkategori eller kategori av källa. Med andra ord bör hänsyn tas till principen om proportionalitet.

Specifika synpunkter avseende Kemikalieinspektionens rapport

Kap 3. Utsläpp av mikroplaster till miljön

KTF stödjer Kemikalieinspektionens slutsatser om att utsläppen av mikroplaster från kosmetiska och kemiska produkter är små i jämförelse med andra källor. Vi delar däremot inte slutsatsen att det finns behov av att minska utsläppen från kosmetiska och kemiska produkter. Eventuella åtgärder bör i första hand inriktas på de stora källorna och där det finns ett vetenskapligt visat behov av åtgärder.

Kap 4. Kemikalieinspektionens bedömning av kunskapsbehov

KTF stödjer Kemikalieinspektionens slutsatser att det behövs ytterligare kunskap om förekomst av mikroplaster och effekter i miljön. Vi anser att detta kunskapsunderlag bör tas fram gemensamt inom EU.

Kap 5. Kemikalieinspektionens bedömning av möjliga styrmedel för minskade utsläpp av mikroplast

KTF stödjer Kemikalieinspektionens slutsatser om att eventuella begränsningar av mikroplast i kosmetiska och kemiska produkter bör ske på EU-nivå. Ett arbete med en eventuell begränsning av mikroplaster i kosmetiska och kemiska produkter genom REACH har redan startats på EU-nivå. Resultatet av detta arbete bör inväntas innan Sverige går vidare med eventuella nationella utredningar och åtgärder.

KTF stödjer förslaget om fortsatta dialoger mellan bransch och myndighet för att öka kunskapsutbytet om mikroplaster.

Frivilliga åtgärder har redan genomförts i branscherna. Den europeiska branschföreningen AISE¹ har visat att användningen av mikroplast i tvätt- och rengöringsprodukter har minskat med mer än 50 %, från 142 ton per/år i april 2017 till 65,8 ton/år i maj 2018.

Den europeiska branschföreningen Cosmetics Europe² publicerade nyligen skattningen av en reduktion i

¹ AISE – Europeiska branschföreningen för tvätt- och rengöringsmedel samt hushållsprodukter

² Cosmetics Europe – Europeiska branschföreningen för kosmetiska och hygieniska produkter

användningen av mikroplastkolor med rengörande och exfolierande funktion till över 97 % från 2012 till 2017.

Kap. 6 Kemikalieinspektionens bedömning av möjliga insatser för ökad kunskap och tillgång på information om mikroplast

KTF stödjer Kemikalieinspektionens slutsats att inte införa några ytterligare krav i produktregistret gällande mikroplaster. KTF anser att en enhetlig definition saknas vilket gör det omöjligt att införa ett krav att registrera förekomst av mikroplaster i produktregistret. Det finns dessutom andra möjligheter, som innebär mindre administrativ börda, att få information om mikroplaster i miljön. Produktregistret hanterar endast kemiska produkter på nationell nivå vilket skulle ge en ofullständig och skev bild av förekomst av mikroplaster inom EU och inom olika produktsegment.

Övriga synpunkter

Socioekonomiska konsekvenser

Medlemmar under KTF:s paraply har bidragit till de socioekonomiska analyser som de europeiska branschorganisationerna A.I.S.E. och Cosmetics Europe har presenterat för den europeiska kemikaliemyndigheten ECHA som svar på "Call for evidence" om mikroplaster.

AISE menar att de socio-ekonomiska konsekvenserna av en begränsning för mikroplaster enligt ECHAs föreslagna breda definition blir omfattande. Enligt den konsultstudie som AISE har låtit genomföra kommer många företag att vara tvungna att helt ta bort produkter från marknaden eftersom det inte finns alternativa råvaror att tillgå. Detta innebär en radikalt ändrad produktflora tillgänglig för vårt dagliga behov av tvätt- och rengöringsmedel. Man förutser också en minskad effektivitet och funktion hos de produkter som blir kvar. AISE bedömer att den totala kostnaden för omformuleringar i branschen på EU-nivå är 320 miljoner € - 1,1 miljarder € - om ECHAs definition antas.

Cosmetics Europe menar, i likhet med AISE, att de socio-ekonomiska konsekvenserna av en begränsning för mikroplaster enligt ECHAs föreslagna breda definition blir omfattande. Den konsultstudie som Cosmetics Europe har genomfört visar också på att många företag kommer att vara tvungna att helt ta bort produkter från marknaden eftersom det inte finns alternativa råvaror att tillgå eller att produkterna inte klarar uppsatta funktionskrav. Cosmetics Europe bedömer att den totala kostnaden för omformuleringar i branschen på EU-nivå är upp till maximalt 14 miljarder € per år, beroende av omfattning av eventuella begränsningar.

KTF kan konstatera att den europeiska situationen för både kosmetiska produkter och tvätt- och rengöringsmedel är jämförbar med den svenska varför samma konsekvenser kan förutses även här om ett nationellt förbud skulle införas.

Remissinstanser

KTF ställer sig frågande till att regeringen presenterar Kemikalieinspektionens rapport som ett remissförslag utan att förklara socioekonomiska konsekvenser för remissinstanserna. För att uttala sig om förslag om begränsningar bör man dels känna till funktionen hos de aktuella materialen, vilka

ersättningsmaterial som finns - om de alls finns, samt vad en sådan omställning kostar i relation till potentiella miljövinster. Utan de socioekonomiska konsekvenserna är det inte sannolikt att remissinstanserna förstår de många positiva bidrag dessa produkter ger människor i det vardagliga livet.

Kemisk Tekniska Företagen

Olof Holmer

Ulrika Flodberg

Kemisk Tekniska Företagen, KTF, representerar följande branschföreningar i detta ärende:

- Kosmetik- och hygienföretagen (KoHF)
- Branschföreningen Professionell Hygien & Rengöring (BPHR) (f.d. IIH)
- Sveriges Färg och Lim Företagare (SVEFF)